

PRESUDA SUDA

30. siječnja 1974.(*)

„BRT – I”

U predmetu 127/73,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku, na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u, koji je uputio Tribunal de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu, Belgija) u postupku između

1. Belgische Radio en Televisie,

i

NV Fonior,

2. Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs

i

NV Fonior,

3. Belgische Radio en Televisie

i

SV Sabam i NV Fonior,

o tumačenju članka 86. i članka 90. stavka 2. Ugovora o EEZ-u,

SUD,

u sastavu: R. Lecourt, predsjednik, A. M. Donner i M. Sørensen, predsjednici vijeća, R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó. Dálaigh i A. J. Mackenzie Stuart (izvjestitelj), suci,

nezavisni odvjetnik: H. Mayras,

tajnik: A. Van Houtte,

donosi sljedeću

Presudu

- 1 Presudom od 4. travnja 1973., koju je tajništvo Suda zaprimilo 19. travnja 1973., Tribunal de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu) uputio je Sudu na temelju članka 177. Ugovora o EEZ-u više pitanja o tumačenju članka 86. i članka 90. stavka 2. Ugovora o EEZ-u.
- 2 Pitanja su postavljena kako bi nacionalni sud mogao ocijeniti usklađenost određenih članaka statuta i formularnih ugovora Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs (Belgijsko društvo autora, skladatelja i nakladnika, dalje u tekstu: SABAM) s pravilima o tržišnom natjecanju Ugovora o EEZ-u.
- 3 Nakon što je SABAM podnio žalbu protiv presude kojom se upućuje zahtjev za prethodnu odluku, Tribunal de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu) je dopisom od 18. rujna 1973. obavijestio Sud da ne želi da se ispitivanje prethodnih pitanja na Sudu suspendira.
- 4 Žalba se u biti temelji na tvrdnji da prema članku 9. stavku 3. Uredbe Komisije br. 17 (SL 13 od 21. veljače 1962.) nacionalni sud nije nadležan.
- 5 Iz istrage u postupku pred Sudom proizlazi da je Komisija još 3. lipnja 1970. odlučila na vlastitu inicijativu pokrenuti postupak na temelju članka 3. navedene uredbe protiv SABAM-a te ga je o toj odluci obavijestila 8. lipnja 1970.
- 6 Zbog posebnih okolnosti ovoga slučaja potrebno je prije odlučivanja o upućenim pitanjima prvo ispitati pravilnost Sudu upućenog zahtjeva.

Nadležnost Suda

- 7 Sud je na temelju članka 177. nadležan odlučivati o zahtjevu za prethodnu odluku o kojem ga je nacionalni sud obavijestio u skladu s člankom 20. Protokola o Statutu Suda.
- 8 Ugovorom se nacionalni sudovi ovlašćuju ocjenjivati je li im za donošenje presude potrebna odluka o određenom pitanju prava Zajednice.
- 9 Posljedično, postupak predviđen člankom 20. Protokola o Statutu Suda nastavlja se sve dok se zahtjev nacionalnog suda ne povuče ili ne postane bespredmetan.
- 10 Tvrdi se da Sud nije obvezan odgovoriti na pitanja Tribunala de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu), jer je Komisija na vlastitu inicijativu već pokrenula postupak protiv SABAM-a na temelju članka 3. Uredbe br. 17.
- 11 Prema mišljenju SABAM-a, budući da se i građanski sudovi moraju smatrati „tijelima država članica” u smislu članka 9. stavka 3. navedene uredbe, Prvostupanjski sud trebao je postupak prekinuti od 8. lipnja do donošenja odluke Komisije.
- 12 Prema članku 9. stavku 3. „sve dok Komisija ne pokrene postupak na temelju članka 2., 3. ili 6., tijela država članica ostaju nadležna primjenjivati članak 85. stavak 1. i članak 86., u skladu s člankom 88. Ugovora”.

- 13 Slijedom toga, čim Komisija pokrene takav postupak, tijela država članica prestaju biti nadležna, primjenom navedenih odredbi, postupati protiv istih praksi ili sporazuma.
- 14 Stoga valja ispitati trebaju li se nacionalni sudovi pred kojima se u građanskopravnom sporu poziva na zabrane iz članka 85. i 86. smatrati „tijelima država članica”.
- 15 Nadležnost tih sudova da primjenjuju odredbe prava Zajednice, osobito u takvim sporovima, proizlazi iz izravnog učinka tih odredaba.
- 16 Budući da već po samoj svojoj naravi zabrane iz članka 85. stavka 1. i članka 86. proizvode izravne učinke u odnosima među pojedincima, tim se člancima za subjekte prava Zajednice stvaraju izravna prava koja su nacionalni sudovi dužni štiti.
- 17 Oduzeti nacionalnim sudovima nadležnost osiguranja takve zaštite na temelju gore navedenog članka 9. značilo bi lišiti pojedince prava koja im pripadaju na temelju samog Ugovora.
- 18 Činjenica da se članak 9. stavak 3. odnosi na „tijela država članica” koja su nadležna primjenjivati odredbe članka 85. stavka 1. i članka 86., „u skladu s člankom 88.” ukazuje na to da se taj članak odnosi samo na ona nacionalna tijela čija nadležnost proizlazi iz članka 88.
- 19 U skladu s tim člankom, tijela država članica, uključujući u određenim državama članicama sudove posebno nadležne primjenjivati nacionalno pravo o tržišnom natjecanju ili nadzirati zakonitost takve primjene od strane upravnih tijela, nadležna su i primjenjivati odredbe članka 85. i 86. Ugovora.
- 20 Činjenica da se izraz „tijela država članica” iz članka 9. stavka 3. Uredbe br. 17 odnosi i na takve sudove ne znači da se sud pred kojim se poziva na izravan učinak članka 86. može izuzeti od donošenja presude.
- 21 Ipak, pokrene li Komisija postupak na temelju članka 3. Uredbe br. 17, taj sud može, ako to zbog razloga pravne sigurnosti smatra potrebnim, prekinuti postupak koji se vodi pred njim i pričekati da Komisija okonča postupak.
- 22 Nasuprot tomu, nacionalni sud u pravilu nastavlja postupak ako utvrdi da sporno ponašanje očito ne može znatno utjecati na tržišno natjecanje ili na trgovinu među državama članicama ili da je nedvojbeno riječ o ponašanju nespojivom s člankom 86.
- 23 Nadležnost takvog suda da Sudu uputi zahtjev za prethodnu odluku ne može biti ograničena člankom 9. Uredbe br. 17.
- 24 Slijedom toga, budući da su prethodna pitanja Tribunala de première instance de Bruxelles (Prvostupanjski sud u Bruxellesu) bila propisno upućena Sudu, Sud je dužan odgovoriti na njih.

Slijedom navedenog,

uzimajući u obzir postupovne akte,

saslušavši izvješće suca izvjestitelja,

saslušavši usmena očitovanja Komisije Europskih zajednica, vlade Savezne Republike Njemačke, Belgische Radio en Televisie i SABAM-a,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika,

uzimajući u obzir Ugovor o osnivanju Europske ekonomske zajednice, a posebno njegove članke 85., 86., 88. i 177.,

uzimajući u obzir Protokol o Statutu Suda EEZ-a, a posebno njegov članak 20.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća Europske ekonomske zajednice br. 17., koja je prva uredba o provedbi članaka 85. i 86. Ugovora, a posebno njezine članke 3. i 9.;

uzimajući u obzir Poslovnik Suda Europskih zajednica,

SUD

odlučuje da prije odlučivanja o upućenim pitanjima sasluša mišljenje nezavisnog odvjetnika.

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourggu 30. siječnja 1974.

[Potpisi]

---

* Jezik postupka: nizozemski